

คำนำ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 9 บัญญัติว่าหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องจัดให้มีสถานที่และจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารไว้ใน “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ” เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจดูข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ และเพื่อบังคับให้เป็นไปตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนั้น จึงได้ดำเนินการจัดทำ “คู่มือการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ” สำหรับราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการและเพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานและผู้รับผิดชอบงานด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการที่เอื้อต่อการรองรับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สิงหาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ	1
1. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ มีที่มาอย่างไร	1
2. หน่วยงานของรัฐประเภทใดจะต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ	3
3. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่อย่างไร	4
4. หน่วยงานของรัฐมีแนวทางในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างไร	5
5. ข้อมูลข่าวสารอะไร ที่ต้องนำมาจัดแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ	9
6. ขั้นตอนและการให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการมีขั้นตอนอย่างไร	11
7. ประชาชนผู้มีสิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ	13
8. ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานภาครัฐต้องนำมาจัดไว้ ณ ศูนย์ข้อมูล ข่าวสารเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ด้วยตัวเอง	14
9. ภาพตัวอย่างการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ	47
10. แนวโน้มและทิศทางของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ	56

การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

1. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการมีที่มาอย่างไร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิได้รู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชน เป็นกลไกที่สำคัญในการผลักดันให้เกิดกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่จะนำไปสู่การบริหารราชการที่มีความโปร่งใสซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการบริหารราชการแผ่นดิน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีเจตนารมณ์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) การให้ประชาชนมีโอกาสในการได้รู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ โดยประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ โดยถูกต้องกับความเป็นจริง รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อันจะเป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน

2) การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานภาครัฐต้องเปิดเผยหรืออาจไม่เปิดเผยให้ชัดเจน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน

3) การคุ้มครองการละเมิด รุกฉลิวสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยภาครัฐ

จากเจตนารมณ์ของกฎหมายข้างต้น จึงนำมาสู่หลักการสำคัญคือ การรับรองสิทธิได้รู้ (Right to know) ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ในเรื่องนั้นก็ได้ และหน่วยงานของรัฐผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ มีหน้าที่ที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้แก่ประชาชนโดยผ่านช่องทางตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งการที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีกฎหมายกำหนดข้อยกเว้นไว้ เช่น ข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือข้อมูลที่เปิดเผยไปแล้วประเทศชาติจะเสียหายหรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หรือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่การเปิดเผยอาจทำให้เจ้าของข้อมูลเสียหาย ดังนั้น หลักการสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายข้างต้น หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งจะต้องยึดถือปฏิบัติ คือ **“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”** พร้อมกับการกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชน

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 นั้น มีวิธีการเปิดเผยใน 3 ลักษณะ คือ

- 1) การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7)
- 2) การจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดู (มาตรา 9)
- 3) การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้เอกชนตามคำขอเฉพาะราย (มาตรา 11)

ดังนั้น การดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ถือว่าเป็นภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่จะต้องดำเนินการเพื่อแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและกระบวนการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ (public inspection) รวมทั้งการให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารได้ โดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ระบุว่า หน่วยงานภาครัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ (ข้อมูลข่าวสาร

ตามมาตรา 9 (1) - (8)) ดังนั้น การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ เช่น การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนงาน ระบบและกลไกในการจัดระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงเป็นภารกิจที่สำคัญ

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2549 (สมัย พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร) ที่เห็นควรให้นำเรื่องการจัดระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2550 (สมัย พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์) ได้มอบหมายให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นองค์กรหลักในการติดตามประเมินผลด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2551 (สมัย นายสมัคร สุนทรเวช) ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นองค์กรหลักในการติดตามประเมินผลด้านความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

ส่วนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีการประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้องค์กรของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ค้นคว้าและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้สะดวกตามสมควรตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มี
- 2) ให้องค์กรภาครัฐจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นคว้าข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก
- 3) ให้องค์กรภาครัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้โดยสะดวก กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย
- 4) การให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานภาครัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย
- 5) การดำเนินการตามข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้น หน่วยงานภาครัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่น หรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐนั้น ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้แทนก็ได้

จากบทบัญญัติตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มติคณะรัฐมนตรี และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ณ ที่ทำการของหน่วยงานภาครัฐดังกล่าว จึงให้เรียกสถานที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารและจัดให้มีการบริการข้อมูลข่าวสารนั้นว่า “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ”

เพราะฉะนั้น ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ก็คือ สถานที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการและจัดให้มีการบริการข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ

2 คู่มือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

1) เป็นสถานที่ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดู

2) เป็นการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการที่แสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยหรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนั้น

3) เป็นกระบวนการที่หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและการตรวจสอบในด้านข้อมูลข่าวสารของราชการ

4) เป็นการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และการเสริมสร้างความโปร่งใสด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ในการจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้นั้น ได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิขอสำเนา (right to copy) หรือสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องได้ด้วย ในการนี้หน่วยงานภาครัฐอาจกำหนดหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมได้ เพราะการได้สำเนาเป็นประโยชน์เฉพาะตัวของประชาชนแต่ละคน แต่การเรียกค่าธรรมเนียมหน่วยงานภาครัฐต้องเก็บในอัตราที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดไว้ หากเก็บในอัตราที่สูงกว่าจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ก่อนและต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย

2. หน่วยงานภาครัฐประเภทใดจะต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (มาตรา 4) จะต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดู (public inspection) หรือจะต้องดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วย

1) ราชการส่วนกลาง

2) ราชการส่วนภูมิภาค

3) ราชการส่วนท้องถิ่น

4) รัฐวิสาหกิจ

5) ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา อันได้แก่ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

6) ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตุลาการโดยตรงของศาล ที่การเปิดเผยเป็นไปตามกฎหมายวิธีการพิจารณาความต่าง ๆ โดยตรงอยู่แล้ว

7) องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ ซึ่งบางองค์กรแม้เป็นองค์กรของเอกชน แต่เมื่อมีการใช้อำนาจของรัฐก็ต้องอยู่ในบังคับของหลักความโปร่งใสอย่างเดียวกัน เช่น สภานายความ แพทยสภา เป็นต้น

8) หน่วยงานอิสระของรัฐ ได้แก่ หน่วยงานในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากรูปแบบปกติในข้อ 1- 4 ข้างต้น เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

9) หน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อความสมบูรณ์ที่เพิ่มเติมได้ภายหลัง แต่โดยหลักการคือ ต้องเป็นหน่วยงานในภาครัฐหรือใช้อำนาจรัฐ

โดยเบื้องต้นคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ได้กำหนดให้ “หน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลจะต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานขึ้น” เพื่อไม่ให้เป็นการของหน่วยงานของรัฐทั้งในด้านบุคลากร สถานที่ กระบวนการดำเนินการ และงบประมาณ ซึ่งหมายถึงว่าหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนกลาง หน่วยงานอื่น ๆ เทียบเท่ากรม หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นต้น มีหน้าที่จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการตามหลักการและประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดสถานที่ การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำดัชนี การอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลข่าวสาร การให้สำเนาเอกสาร รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางการเผยแพร่ต่าง ๆ เช่น ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ป้ายประกาศ วิทยุชุมชน เป็นต้น จึงเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย

3. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่อย่างไร

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นเสมือนประตูเข้าสู่การได้รู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และกระบวนการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น จึงมีหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชนที่เข้ามาศึกษา ตรวจสอบ ค้นคว้า ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีหน้าที่ดังนี้

1) จัดเพิ่มข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และ 9 (1) - (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และข้อมูลข่าวสารตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนเข้าศึกษา ตรวจสอบ ค้นคว้า และขอสำเนาตามความสนใจหรือเป็นประโยชน์ต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน

2) จัดทำดัชนีรายการข้อมูลข่าวสารหรือบัญชีที่มีความละเอียดเพียงพอเพื่อให้ประชาชนเข้าใจในวิธีการค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการโดยสะดวก หรือเพื่อให้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการได้ด้วยตนเอง

3) การจัดทำระเบียบในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการเข้าใช้บริการหรือเพื่อความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น การจัดทำสมุดลงทะเบียนสำหรับผู้มาขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน เป็นต้น

4) การให้สำเนาเอกสารหรือรับรองความถูกต้องของสำเนา การแจ้งนัดหมาย และให้สำเนาข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนผู้มาขอข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือมีที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน

5) การส่งคำขอไปยังส่วนงานเจ้าของข้อมูลข่าวสารหรือเจ้าของเรื่องพิจารณา และการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ในกรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตราอื่น ๆ ที่ไม่มีในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น

6) การแนะนำประชาชนผู้มาขอข้อมูลข่าวสารให้ไปสืบค้นหรือค้นหาข้อมูลข่าวสาร ณ หน่วยงานอื่น กรณีมีการขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 12)

7) การประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการพัฒนาปรับปรุงข้อมูลข่าวสารของราชการ

8) การปรับปรุงข้อมูลข่าวสารที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เหมาะสมกับกระบวนการทำงานของหน่วยงาน

9) พัฒนาช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วไป

10) พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง

4. หน่วยงานของรัฐมีแนวทางในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างไร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารไว้ 4 ประการ ประกอบด้วย

4 คู่มือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

- 1) สถานที่ เพื่อนำข้อมูลข่าวสารของราชการมาจัดไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดู
- 2) การจัดทำดัชนี เพื่อแสดงรายการข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานรวบรวมไว้
- 3) ข้อมูลข่าวสาร ที่นำมาแสดงอย่างน้อยตามมาตรา 7 และ 9 ตั้งแต่ (1) - (8)
- 4) ระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้บริการและการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการจัดตั้งและพัฒนาสถานที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การจัดระบบข้อมูลข่าวสาร การนำข้อมูลข่าวสารมาจัดแสดง และการกำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติในการสืบค้นข้อมูลเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสาร การมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดูแลและพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมในการสืบค้นข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่รับทราบโดยทั่วถึง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีแนวทางในการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

4.1 สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรเป็นสถานที่ที่สามารถพบเห็นได้ง่าย มีความเป็นสัดส่วน และสะดวกต่อการเข้าไปตรวจดูข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยมีลักษณะและการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

(1) จัดสถานที่ให้เป็นสัดส่วน โดยจัดเป็นห้องใดห้องหนึ่งของสำนักงานหรือหน่วยงานที่สามารถพบเห็นได้ง่ายหรือจัดไว้ภายในห้องสมุดของหน่วยงานก็ได้ ในกรณีที่หน่วยงานมีพื้นที่น้อยไม่สามารถจัดเป็นห้องเฉพาะของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ควรจัดเป็นมุมหนึ่งของห้องภายในสำนักงานนั้น โดยคำนึงถึงความเป็นสัดส่วนและเหมาะสมต่อการตรวจดูข้อมูลข่าวสารของประชาชนและถ้าไม่สามารถเก็บข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานไว้ได้ทั้งหมดในที่เดียวกันก็สามารถแยกเก็บไว้ต่างหากได้แต่จะต้องมีป้ายแสดงว่า ข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บนั้นเก็บอยู่ที่ใด และต้องมีการจัดทำดัชนีหรือบัญชีรายการข้อมูลข่าวสารที่เก็บแยกแสดงไว้ด้วย ยกเว้นกรณีจำเป็นจริง ๆ ก็สามารถไปจัดตั้งที่อื่นซึ่งเป็นสถานที่ใกล้เคียงได้

(2) สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรเป็นบริเวณที่ประชาชนพบเห็นได้ง่าย มีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าสืบค้นข้อมูล หรือใช้บริการได้อย่างเหมาะสม เช่น การจัดตั้งอยู่ด้านหน้าและชั้นล่างของสำนักงาน เป็นต้น

(3) จัดทำป้ายชื่อ “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ.....(ชื่อหน่วยงาน).....” ติดไว้ให้เห็นชัดเจนหรือทำแผนผังแสดงที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารไว้หน้าสำนักงาน ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาสืบค้นข้อมูล

(4) จัดให้มีสถานที่เชื่อมโยงระหว่างห้องศูนย์ข้อมูลข่าวสารกับห้องเทคโนโลยีสารสนเทศหรือห้องประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน เพื่อเอื้อต่อการติดต่อสอบถามและการสืบค้นข้อมูลข่าวสารของประชาชน

(5) พัฒนา ปรับปรุงสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีความสวยงามเหมาะสมต่อการสืบค้นข้อมูลและการเรียนรู้ของประชาชน โดยเฉพาะการจัดทำป้ายข้อมูล ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนเข้าใช้บริการได้ตามความเหมาะสม

4.2 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น หน่วยงานภาครัฐจะต้องจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้สะดวกต่อการค้นหาข้อมูลของประชาชน เช่น

- (1) โต๊ะ/เก้าอี้ สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
- (2) โต๊ะ/เก้าอี้ สำหรับประชาชนในการสืบค้นและศึกษาข้อมูล

(3) ตู้อเอกสาร สำหรับใช้แสดงแฟ้มข้อมูลเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องจัดให้มีแฟ้มข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (1) - (8) และข้อมูลข่าวสารของราชการตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (ควรเป็นตู้ใส่เอกสารที่สามารถปิด - เปิดได้ง่าย หรือมีความสะดวกต่อการค้นหาข้อมูลข่าวสาร)

(4) ระบบติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

(5) แบบฟอร์ม กระดาษ/เครื่องเขียนเท่าที่จำเป็นในการค้นหาและบันทึกข้อมูล

(6) แผนภูมิ แผ่นพับ เอกสารแจกจ่าย หรือป้ายประกาศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(7) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น พัดลม ตู้น้ำเย็น หนังสือพิมพ์ หรือหนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นในการให้ข้อมูลความรู้แก่ภาคประชาชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

4.3 การมอบหมายหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานของรัฐที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรมีการมอบหมายให้ส่วนงานภายในหน่วยงานรับผิดชอบการดูแลและพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น มอบหมายให้ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศหรือส่วนประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน เป็นต้น ไม่ควรแบ่งกระจายออกไปตามส่วนงานต่าง ๆ และควรมอบหมายเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจในหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ควรมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ผ่านการอบรมหรือมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

(2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตใจในการให้บริการ (service mind)

(3) สามารถประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

(4) มีความสามารถในการจัดระบบแฟ้มข้อมูล หรือจัดทำดัชนีรายการข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้

(5) สามารถนำข้อมูลข่าวสารของราชการจากฝ่ายต่าง ๆ มาปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบัน

(6) รู้จักและสามารถประยุกต์ใช้ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างเหมาะสม

(7) สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดเก็บ รักษา และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการได้

(8) สามารถปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างต่อเนื่อง

4.4 การจัดทำดัชนี/บัญชีรายการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การจัดทำดัชนี/บัญชีรายการข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

(1) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลข่าวสารของประชาชนผู้มาติดต่อตรวจดูหรือขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

(2) เพื่อเป็นการแสดงรายการหลักของข้อมูลข่าวสารของราชการว่า เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารของราชการที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เช่น การเรียงข้อมูลตามมาตรา 9 ตั้งแต่ (1) - (8) และข้อมูลข่าวสารตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

(3) เพื่อให้สะดวกต่อการควบคุมตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดมาไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการว่าข้อมูลใดขาดหรือว่าสูญหายไป โดยการจัดทำ

บัญชีรายการข้อมูลข่าวสารนี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ได้ดูแลรักษาข้อมูลข่าวสารไว้อย่างเหมาะสม และเพื่อเป็นหลักฐานในการอ้างอิง

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำดัชนีรายการข้อมูลข่าวสารให้ถูกต้อง ชัดเจน มีความสะดวกต่อการค้นหา โดยมีลักษณะและการดำเนินการดังนี้

(1) ควรจัดทำแบบบัตรดัชนีรายการห้องสมุด ซึ่งเป็นสากลและตรวจค้นได้ง่ายหรือเป็นแบบเฉพาะที่หน่วยงานถือปฏิบัติอยู่

(2) เรียงข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 9 ตั้งแต่ (1) - (8) หรือตามข้อมูลข่าวสารตามที่หน่วยงานกำหนด

(3) แสดงรายการข้อมูลข่าวสารของราชการที่ชัดเจนตามแฟ้มข้อมูล

(4) ระบุสถานที่เก็บข้อมูลข่าวสารของราชการ

(5) ถ้าเป็นการจัดทำระบบดัชนีการค้นหาข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ จะต้องมีการเอกสารแนะนำการทำงานของระบบดังกล่าว รวมทั้งการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คอยแนะนำช่วยเหลือผู้เข้าขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย เพราะผู้เข้ามาตรวจดูบางรายอาจใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็นหรือไม่เข้าใจระบบการทำงานที่กำหนดไว้

4.5 การกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การให้บริการ

หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อเป็นการกำกับ ติดตามกระบวนการทำงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการได้ดังนี้

(1) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้มีคณะกรรมการประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการหรือคณะกรรมการด้านการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน

(2) กำหนดระเบียบปฏิบัติของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ออกระเบียบว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

(3) จัดทำคู่มือการให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการและนโยบายการส่งเสริมสิทธิการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของภาคประชาชน

(4) กำหนดระเบียบว่าด้วยค่าธรรมเนียมการขอสำเนาเอกสาร หากหน่วยงานไม่ประสงค์จะเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมของข้อมูลข่าวสารตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ฉบับลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2542 หน่วยงานภาครัฐนั้นอาจออกระเบียบการเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมของข้อมูลข่าวสารของราชการเอง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

(5) กำหนดขั้นตอนการขอข้อมูลข่าวสารโดยเขียนเป็นป้ายประกาศไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาอย่างยิ่ง จะต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการให้ข้อมูลข่าวสารตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2547

(6) กำหนดแบบฟอร์มคำร้องต่าง ๆ เช่น แบบคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการแบบคำร้องเขียนและแบบคำอุทธรณ์ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

(7) จัดทำสมุดทะเบียนผู้เข้ามาขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานของทางราชการและการจัดทำสถิติในการตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ

(8) กำหนดแผนงาน นโยบายด้านการจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

(9) จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์และการจัดการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน

5. ข้อมูลข่าวสารอะไรที่ต้องนำมาจัดแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

เนื่องจากข้อมูลข่าวสาร เอกสารต่าง ๆ เป็นหัวใจของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูในศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ข้อมูลตามมาตรา 7 มาตรา 9 (1) - (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และข้อมูลตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

5.1 ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7

ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

5.2 ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ได้แก่

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลต่อเอกชนโดยตรง รวมทั้งความเห็นแย้ง และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว เช่น คำสั่งการอนุมัติ อนุญาต การวินิจฉัย การพิจารณาอุทธรณ์ ความเห็นแย้งต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานรัฐนั้น ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7(4) เพื่อให้การใช้กฎหมายมีผลต่อเอกชน เช่น นโยบายของผู้บริหารหน่วยงานในเรื่องต่าง ๆ นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การให้ความเห็น การตีความข้อกฎหมาย ผลของข้อหารือ เป็นต้น

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ เช่น แผนแม่บท แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาของหน่วยงาน รายงานประจำปี แผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี โครงการพัฒนาของหน่วยงาน เป็นต้น

(4) คู่มือหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน เช่น คู่มือการปฏิบัติงานที่หน่วยงานจัดทำขึ้น หรือคู่มือของหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในความครอบครอง ซึ่งได้วางระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้ รวมถึงคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลกระทบต่อเอกชนภายนอก

(5) สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 วรรคสอง เช่น เป็นกรณีของข้อมูลข่าวสารที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว และได้มีการอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นในราชกิจจานุเบกษา สิ่งพิมพ์นั้นก็ต้องมีการนำมาจัดแสดงไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ ได้แก่ สัญญาสัมปทานต่าง ๆ หรือสัญญาให้สิทธิประโยชน์ในลักษณะผูกขาดหรือสัญญาที่หน่วยงานรัฐเข้าไปร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารของราชการที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

5.3 ข้อมูลข่าวสารตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

ปัจจุบันได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ออกมาจำนวน 3 ฉบับว่า ให้เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องนำมาแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ ได้แก่

(1) ข้อมูลการประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว ให้เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี นับแต่วันประกาศ (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2542)

(2) ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐเป็นเอกสารที่ต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2543) ตามประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุป ผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายเดือนทุก ๆ เดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เข้าเสนอราคาและราคาที่เสนอ ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา และเหตุผลที่คัดเลือกผู้เสนอราคารายนั้นโดยสรุป เพื่อเป็นดัชนีสำหรับการตรวจสอบของประชาชน โดยจะต้องดำเนินการตามแบบ สขร. 1 ที่แนบท้ายประกาศ

นอกจากนี้ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคา/สอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง ในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย

(3) ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนสามารถเข้าดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2553)

ข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อมูลที่สำคัญที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ

6. ขั้นตอนและการให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นอย่างไร

ขั้นตอนในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชนผู้ที่เข้ามาตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น หน่วยงานภาครัฐสามารถกำหนดระเบียบ ขั้นตอนในการให้บริการที่เหมาะสมได้ เช่น

1) การให้คำแนะนำและการให้ติดต่อเจ้าหน้าที่/ผู้รับผิดชอบ เมื่อประชาชนเข้ามาขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร

2) การให้แบบฟอร์ม/เอกสารเพื่อกรอกคำร้อง/คำขอสืบค้นข้อมูล และการให้ลงทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานทางราชการและการเก็บสถิติการเข้าใช้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

3) การแนะนำให้ดูดัชนีเอกสาร/แฟ้มข้อมูล โดยแนะนำให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากบัตรดัชนีรายการหรือจากระบบคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ รวมทั้งช่วยเหลือในการแนะนำและค้นหาข้อมูลข่าวสารให้

4) การให้สืบค้นข้อมูลตามที่ประชาชนต้องการหรือสนใจ ในกรณีที่มีการจัดแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปจัดไว้ต่างหากหรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่น เจ้าหน้าที่ควรอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บไว้ที่อื่นมาให้ประชาชนตรวจดู

5) ในกรณีค้นบัตรดัชนีและตรวจดูจากบัญชีแล้วไม่พบข้อมูลข่าวสารที่ต้องการและเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารได้ตรวจสอบแล้วว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารนั้นในหน่วยงานของตนแต่มีอยู่ในหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ให้แนะนำเพื่อไปยื่นขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสม

6) การให้ถ่ายสำเนาเอกสารและการรับรองความถูกต้องหากผู้ขอต้องการ โดยหน่วยงานของรัฐอาจเรียกค่าธรรมเนียมได้ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2542 หรือตามระเบียบของหน่วยงานนั้นกำหนดขึ้น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รายได้จากค่าธรรมเนียมนี้ขอบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียมข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2548 ข้อ 5 ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเก็บเงินค่าธรรมเนียมไว้ใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

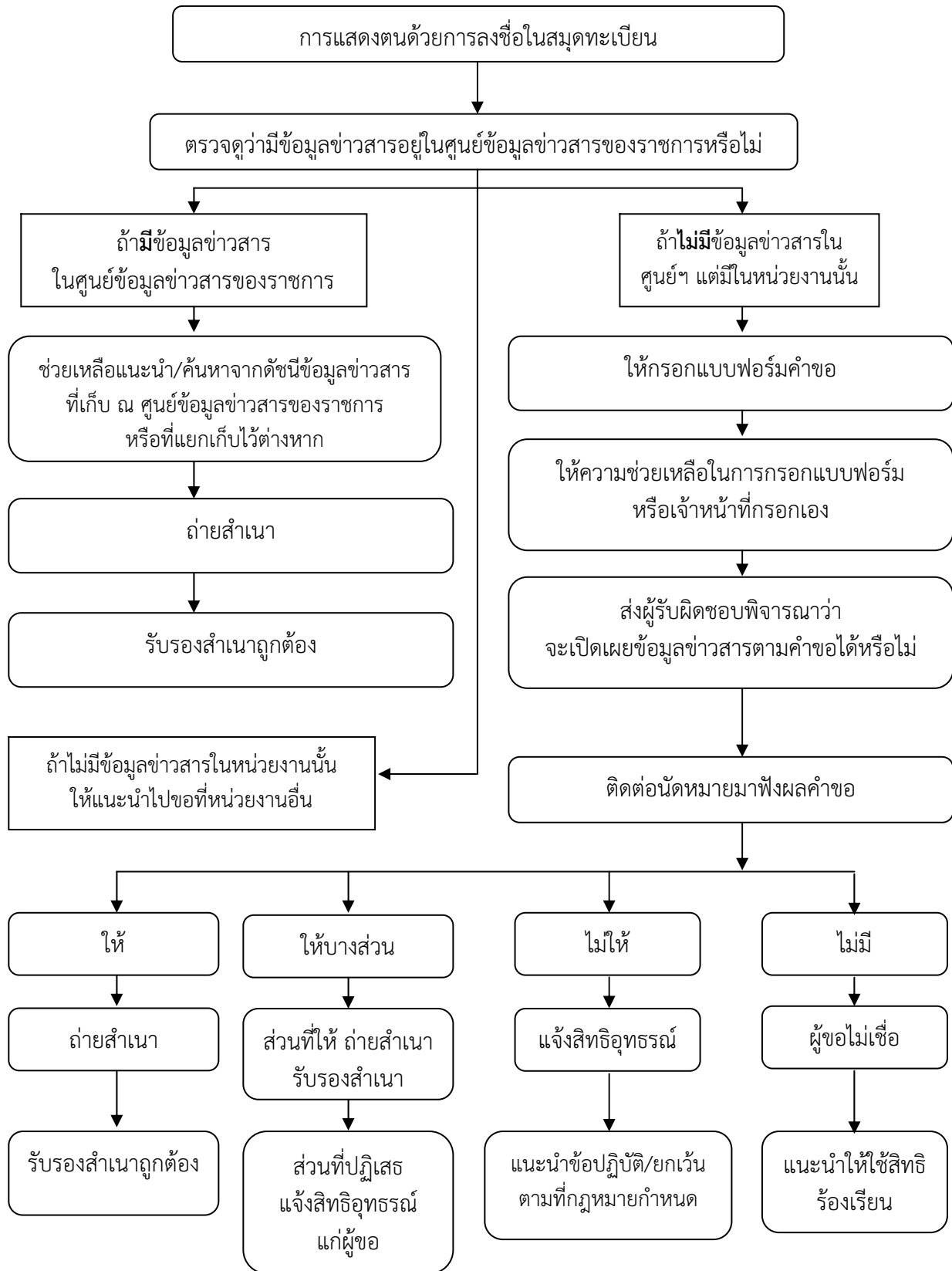
7) การแนะนำให้สืบค้นข้อมูล ณ หน่วยงานอื่น (กรณีที่ไม่มีข้อมูลข่าวสารภายในหน่วยงานนั้น) โดยอาจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกต่อประชาชนตามความเหมาะสม

8) ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดระยะเวลาในการค้นหาข้อมูลให้ประชาชนตามความเหมาะสม โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 ดังนี้

(1) กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐและข้อมูลข่าวสารนั้นหน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

(2) ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมากหรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน 15 วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

แผนภูมิขั้นตอนการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

7. ประชาชนผู้มีสิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ ย่อมมีสิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ใดๆก็ตาม สิทธิการได้รู้นี้เป็นพื้นฐานของการจัดการปกครองของรัฐนั้นๆ สิทธินี้จึงเป็นของคนไทย สำหรับคนต่างด้าวหากจะมีก็เป็นเรื่องที่อยู่ในด้านการปกป้องสิทธิของตนเท่านั้น โดยในมาตรา 9 วรรคสี่ ได้วางหลักว่าคนต่างด้าวจะมีสิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ได้หรือไม่ เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อความยืดหยุ่น หรือตามความตกลงร่วมมือกันระหว่างประเทศต่างๆ (ในอนาคต)

“คนต่างด้าว” ในที่นี้รวมถึงนิติบุคคลที่ทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าวหรือมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าวหรือมีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว แต่คนต่างด้าวนี้ไม่รวมถึงผู้ไม่มีสัญชาติไทยแต่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (มาตรา 9 ระบุว่า “คนต่างด้าว”) เพราะในกรณีนี้ผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยแล้วสมควรมีสิทธิอย่างคนไทยในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการได้

ดังนั้น ประชาชนผู้ขอเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ มีคุณสมบัติพื้นฐานดังนี้

- 1) ต้องเป็นคนไทย
- 2) ไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องและไม่จำเป็นต้องบอกเหตุผล

สิทธิของคนต่างด้าวในการขอตรวจดูหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ให้เป็นไปตามที่กำหนด ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐจะต้องใช้ดุลพินิจในการอนุญาต โดยมีหลักการดังนี้

1) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ซึ่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาถือว่าเป็นการเปิดเผยต่อสาธารณะแล้ว และเป็นสากล ดังนั้น คนต่างด้าวย่อมขอได้เพราะไม่เป็นความลับแต่ประการใด

2) หากเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตราอื่น เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารควรแนะนำให้คนต่างด้าวทำหนังสือขอตรวจดูหรือขอสำเนาเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้อง มีส่วนได้เสีย หรือเพื่อการปกป้องสิทธิของตนเอง คำขอเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ที่สามารถใช้ดุลพินิจได้ว่า สมควรให้ตรวจดูหรือให้สำเนาได้หรือไม่

ส่วนคำว่า “ความลับ” ของข้อมูลข่าวสารที่จะให้เปิดเผยตามมาตรา 9 นั้น ในบางกรณีอาจเป็นความลับที่เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยตามมาตรา 14 และมาตรา 15 ได้ ในกรณีข้อมูลข่าวสารใดมีความลับรวมอยู่ด้วยนั้น การจัดให้ประชาชนตรวจดูอาจมีการลบหรือตัดทอนหรือกระทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ (มาตรา 9 วรรคสอง)

8. ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานภาครัฐต้องนำมาจัดไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง

ตามที่มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ระบุว่าภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา 9 (1) – (8) ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แต่เนื่องจากหน่วยงานของรัฐมีลักษณะการทำงานลักษณะที่แตกต่างกันทั้งราชการส่วนกลางหรือระดับกรม ราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น กอปรกับมีการตีความตามอนุมาตรา (1) – (8) ที่แตกต่างกัน รวมทั้งแต่ละหน่วยงานมีสายงานหรือระบบการทำงานที่มีความสัมพันธ์โยงใยกัน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และจังหวัดก็จะต้องทำงานร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น ฉะนั้น การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทำงานในทุกระดับเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูหรือศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมสิทธิการได้รู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน โดยมีตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่ควรนำมาไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

1. ข้อมูลตามมาตรา 9 (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

ข้อมูลข่าวสารในข้อนี้ หมายถึง ข้อมูลผลการพิจารณา (คำวินิจฉัยหรือคำสั่ง) ซึ่งเป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งผลการใช้กฎหมายหรือกฎหมายได้ถูกนำมาใช้อย่างไร จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนควรรู้เพื่อจะได้ทราบว่า กรณีของตนจะมีผลเช่นเดียวกับการพิจารณาที่เคยมีมาแล้วหรือไม่ เพราะผลการพิจารณาในอดีตอาจเป็นบรรทัดฐานที่จะนำมาใช้อีกได้ ดังนั้น มาตรา 9 (1) จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐเหล่านั้นให้ประชาชนได้ตรวจสอบ โดยให้รวมความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้รู้ว่าผลการพิจารณานั้นมีผลหนักแน่นเพียงใด และในที่สุดได้ถือปฏิบัติได้ เช่น คำสั่งการอนุมัติ อนุญาต การวินิจฉัย การพิจารณาอุทธรณ์ ความเห็นแย้งต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานรัฐนั้น ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำสั่งของการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือทางการปกครอง ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (1) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตในการดำเนินกิจการอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	√	
2	คำสั่งระงับการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน	√	
3	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตตามพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน	√	
4	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา	√	
5	ผลการอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงบประมาณเรื่องไม่อนุญาตให้สภาพนายความใช้รหัสหน่วยงานเพื่อขอรับการจัดสรรเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้โดยตรง	√	
6	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งท่าเรือคำสั่งพักใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตของกรมเจ้าท่า	√	
7	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้เชื่อมถนน/ทางหลวงเข้าบ้านหรือที่ดินของกรมทางหลวง	√	
8	ผลการพิจารณาทางวิชาการการแต่งแร่และสั่งการแก้ไขกรณีโรงงานแต่งแร่ก่อเหตุเดือดร้อนต่อสิ่งแวดล้อมของกรมทรัพยากรธรณี	√	
9	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตระเบิดหิน	√	
10	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งโรงม่หินคำสั่งพักใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาต	√	
11	คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสิทธิบัตร กรมทรัพย์สินทางปัญญา	√	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การรับรู้ ของประชาชน
12	ผลการพิจารณาอนุญาตและการต่อใบอนุญาตการค้า ของเก่า	√	
13	ผลการพิจารณาอนุญาตและการควบคุมการค้า ฆ่าสัตว์	√	
14	ผลการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการจัดตั้งมูลนิธิ	√	√
15	ผลการพิจารณาอนุญาตห้ามเล่นการพนันทุกประเภท	√	√
16	ผลการอนุญาตเกี่ยวกับการจัดตั้งมัสยิด	√	√
17	ผลการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการจัดตั้งสมาคม	√	√
18	ผลการพิจารณาอนุญาตให้มีและการใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน	√	√
19	ผลการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามา อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ	√	√
20	ผลการพิจารณาอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขต พื้นที่เฉพาะ	√	√
21	ใบอนุญาตการจัดสรรที่ดินเพื่อการเกษตร	√	
22	รายงานผลการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุก ที่ดินของรัฐ	√	
23	ผลการพิจารณาอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ชั่วคราว	√	
24	การพิจารณาอนุญาตให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อการศาสนา	√	
25	ผลการพิจารณาการขออนุญาตจัดสรรที่ดิน	√	
26	ผลการพิจารณาคำขออนุญาตดูทราย		
27	ผลการอนุญาตตามมาตรา 9 ประมวลกฎหมายที่ดิน	√	
28	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ	√	
29	คำสั่งเพิกถอนต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน	√	
30	ประกาศเรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคารตาม เทศบัญญัติ	√	√
31	ประกาศเรื่องการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) Geographic Indicator	√	√
32	ประกาศของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	√	√
33	ผลการพิจารณาอนุญาตการจดทะเบียนพาณิชย์ นิติบุคคล	√	√
34	ผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ของประชาชน รายเดือน	√	
35	คำวินิจฉัยการจ่ายเงินผลประโยชน์ทดแทนแต่ละกรณี	√	

14 คู่มือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
36	คำสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา 61 (ประมวลกฎหมายที่ดิน)	✓	
37	คำสั่งของคณะกรรมการอาหารและยา	✓	
38	ผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม	✓	
39	คำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	✓	
40	ผลการสอบสวนเปรียบเทียบงานเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน	✓	✓
41	คำสั่งพักใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตอาวุธปืน	✓	✓
42	ผลการพิจารณาการอนุญาตถมดินเพื่อการก่อสร้างอาคารที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	✓	✓
43	ผลการพิจารณาการควบคุมการโฆษณาสินค้าด้านเครื่องสำอางและเวชภัณฑ์	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชนโดยพาณิชย์จังหวัด	✓	
2	ผลการพิจารณาการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์	✓	
3	ผลการพิจารณาการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในเขตเทศบาล	✓	
4	ผลการพิจารณาเกี่ยวกับระเบียบการดำเนินการด้านพัสดุและการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีประจำจังหวัด	✓	
5	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้เชื่อมถนน/ทางหลวงเข้าบ้านหรือที่ดินของสำนักงานกรมทางหลวงจังหวัด	✓	
6	คำสั่งเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชนโดยอุตสาหกรรมจังหวัด	✓	
7	ผลการพิจารณาคำสั่งไม่อนุญาตนำเข้าสัตว์ที่ด่านกักกันสัตว์	✓	
8	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดูทรายประจำจังหวัด	✓	
9	ผลการพิจารณาอนุญาตและการควบคุมการดำเนินการฆ่าสัตว์โดยปศุสัตว์จังหวัด	✓	
10	คำสั่งควบคุมการขนย้ายสัตว์ข้ามเขตจังหวัดโดยปศุสัตว์จังหวัด	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
11	คำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของ สำนักงานจังหวัด	√	
12	ผลการพิจารณาเพิกถอนสิทธิการจ้างแรงงานต่างด้าว โดยแรงงานจังหวัด	√	√
13	ผลการอนุญาตเกี่ยวกับการจัดตั้งมัสยิดในจังหวัด	√	√
14	ผลการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการจัดตั้งสมาคม	√	√
15	ผลการพิจารณาการอนุญาตถมดินเพื่อการก่อสร้างอาคารที่ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	√	
16	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของจังหวัด	√	
17	คำสั่งปิด-เปิดวิทยุชุมชนในจังหวัดอุดรธานี	√	
18	ผลการพิจารณาข้อร้องเรียนด้านท่าเรือแม่น้ำโขง	√	
19	คำสั่งปิดด่านชายแดนชั่วคราว	√	
20	ระเบียบการขอเปิดบริษัท นิติบุคคล และห้างร้านพาณิชย์		√
21	เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม		√

ตารางที่ 2 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (1) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คำสั่งของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	√	
2	คำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด	√	
3	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตเก็บรังนก ตามพระราชบัญญัติรังนกก็แอน	√	
4	ผลการพิจารณาอนุญาตให้จ้างคนงานต่างด้าวในพื้นที่	√	
5	การขออนุญาตจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์	√	
6	การขออนุญาตจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กเอกชน	√	
7	การขออนุญาตจัดตั้งหอพัก / ยกเลิกหอพัก	√	
8	ระเบียบการดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีตาม ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย	√	
9	รายชื่อผู้ละทิ้งงานหรือข้อสั่งการแนวทางปฏิบัติจากหน่วยงาน ที่ควบคุมกำกับดูแล	√	
10	ผลการพิจารณาร้านค้าที่เข้ามาเช่าพื้นที่ราชพัสดุภายใน หน่วยงานประกอบการค้า	√	

16 คู่มือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
11	การขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เช่น เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร	✓	
12	คำสั่งการอนุญาตนำเข้า – ส่งออกสินค้า	✓	
13	การล้างนิติบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัท	✓	✓
14	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดหาพัสดุ	✓	✓
15	ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น	✓	✓
16	มติคณะกรรมการกลางข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) เรื่อง แนวทางปฏิบัติการรับโอนข้าราชการตำรวจ หรือข้าราชการทหารมาบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น	✓	✓
17	ผลการประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนดของข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น	✓	✓
18	ประกาศกรมบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง การขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คำสั่งของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับการบรรเทาสาธารณภัย	✓	
2	การพิจารณาอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร	✓	
3	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขาหนองคาย)	✓	
4	การขออนุญาตจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์	✓	
5	ระเบียบการขึ้นทะเบียนทหารกองเกินโดยมณฑลทหารบกจังหวัดเชียงใหม่	✓	
6	ผลการพิจารณาการออกหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนประกันสังคมของนายจ้าง	✓	
7	ระเบียบการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวประจำปีโดยแรงงานจังหวัด	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริมการได้รู้ของประชาชน
8	รายชื่อผู้ละทิ้งงานหรือข้อสั่งการแนวทางปฏิบัติจากหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลในจังหวัดชลบุรี	✓	✓
9	ระเบียบการจดทะเบียนสโมสรและสมาคมกีฬา โดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	✓	✓
10	คำสั่งการควบคุมพื้นที่การเปิดสถานบันเทิง	✓	✓
11	คำสั่งการควบคุมการเข้าท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ	✓	✓
12	ระเบียบการดำเนินการด้านพัสดุ และการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีโดยคลังจังหวัด	✓	✓
13	ผลการประกาศการจดทะเบียนและยกเลิกสภาพแรงงาน	✓	✓
14	ผลการพิจารณาอนุญาตจัดตั้งสถานบันเทิงในจังหวัด	✓	
15	ผลการพิจารณาการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ทางโบราณคดี	✓	
16	ผลการอนุญาตจัดสร้างโรงแรม	✓	
17	ผลการอุทธรณ์คำสั่งการจัดตั้งโรงงานในพื้นที่อนุรักษ์	✓	
18	ผลการพิจารณาและการควบคุมการฆ่าสัตว์ในจังหวัด	✓	
19	ผลอุทธรณ์ด้านการขุดแร่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	✓	
20	ผลการอนุญาตและควบคุมโรงไม้หิน	✓	✓
21	คำสั่งของจังหวัดว่าด้วยการจัดตลาดนัดสินค้า	✓	✓
22	คำสั่งของจังหวัดว่าด้วยการล่าปลาปีกระจำปี	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริมการได้รู้ของประชาชน
1	คำสั่งของเทศบาลนครเชียงใหม่เกี่ยวกับการจัดเขตพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถาน	✓	
2	คำวินิจฉัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารตามกฎหมายควบคุมอาคาร	✓	
3	คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ขายของในที่หรือทางสาธารณะ	✓	
4	คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้จัดตั้งร้านตัดแต่งผม	✓	
5	ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตตั้งท่าดูดทราย	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (1)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
6	ผลการพิจารณาการอนุญาตประกอบกิจการบรรจุก๊าซ สถานีบริการก๊าซ สถานีบรรจุก๊าซ/การต่อใบอนุญาต	✓	
7	ผลการพิจารณาคำสั่งไม่อนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการ	✓	
8	การอนุญาตใช้เครื่องเสียง (เทศบาล)	✓	
9	การขออนุญาตฆ่าสัตว์ (เทศบาล)	✓	
10	ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	✓	
11	คำสั่งว่าด้วยการบริหารราชการภายในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	✓	
12	คำสั่งว่าด้วยการดำเนินการด้านพัสดุและการคลังขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	✓
13	คำสั่งพักใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ โรงแรม - ที่พัก	✓	✓
14	คำสั่งอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตการพกอาวุธปืน	✓	✓
15	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การ บริหารส่วนตำบล	✓	✓
16	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพลังงานของ อบต.	✓	✓
17	ผลการพิจารณารายได้ประจำของ อบต.	✓	✓
18	ผลการพิจารณาข้อร้องเรียนการจัดหาพัสดุประจำเดือน ของ อบต.	✓	✓
19	ผลการพิจารณาคำขอจัดตั้งโรงงานในพื้นที่	✓	✓
20	ผลการพิจารณาอนุญาตการประกอบธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ บนดอยสูง	✓	✓

2. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4)

แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นสิ่งที่ประชาชนควรได้รู้เพราะจะเกิดผลปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและอาจมีผลต่อภาคประชาชน ดังนั้น นโยบายที่กำหนดไว้หรือการตีความกฎหมายใด ๆ แม้ไม่เข้าข่ายเป็น “กฎ” ที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4) แต่เมื่ออาจมีผลต่อเอกชนในปัจจุบันก็ต้องนำมาจัดไว้ให้ประชาชนได้ตรวจดู เพื่อให้มีการใช้กฎหมายและนโยบายที่เป็นผลดีต่อเอกชน เช่น นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของรัฐบาล นโยบายของผู้บริหารหน่วยงานในเรื่องต่าง ๆ การให้ความเห็น การตีความข้อกฎหมาย และผลของข้อหารือ เป็นต้น

ตารางที่ 3 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (2) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (2)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	นโยบายพลังงานแห่งชาติ	✓	
2	นโยบายตำรวจแห่งชาติ	✓	
3	นโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ	✓	
4	นโยบายป่าไม้แห่งชาติ	✓	
5	นโยบายด้านการคุ้มครองสวัสดิการแรงงาน	✓	
6	นโยบายการผังเมืองแห่งชาติ	✓	
7	นโยบายด้านการสาธารณสุขแห่งชาติ	✓	
8	นโยบายด้านความมั่นคงของชาติ	✓	
9	นโยบายข้าวแห่งชาติ	✓	
10	นโยบายกรมที่ดิน	✓	
11	วิสัยทัศน์ นโยบายของหัวหน้าส่วนราชการ	✓	✓
12	การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา	✓	✓
13	วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร เช่น การบริการประกันสังคม และกองทุนเงินทดแทนโดยการจัดการที่มีประสิทธิภาพ	✓	✓
14	นโยบายการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ	✓	
15	นโยบายการประกันตนโดยไม่มีนายจ้างสมทบ	✓	✓
16	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยของ สกอ.	✓	✓
17	ยุทธศาสตร์การค้าไทยของกระทรวงพาณิชย์	✓	✓
18	การกำหนดมาตรฐาน ISO ของกระทรวงอุตสาหกรรม	✓	✓
19	แผนพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลของ ก.พ. ก.พ.ร.	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (2)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	แผนพัฒนากีฬาประจำจังหวัด	✓	
2	แผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำจังหวัด	✓	
3	นโยบายผู้ว่าราชการจังหวัด	✓	
4	วิสัยทัศน์ นโยบายของหัวหน้าส่วนราชการ	✓	
5	วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร เช่น การบริหารกองทุนหมู่บ้าน	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (2)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
6	นโยบายการปรับปรุงซ่อมแซมถนนภายในจังหวัด	√	
7	นโยบายโฉนดชุมชน	√	
8	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดประจำปี	√	
9	แผนการลดมลภาวะของจังหวัด	√	
10	แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	√	
11	แผนการพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค	√	
12	แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด	√	
13	แผนพัฒนาชุมชนจังหวัด	√	
14	แผนการพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัด	√	
15	ยุทธศาสตร์การจัดสรรและวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของจังหวัด	√	√
16	ข้อหาหรือกรณีการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	√	√
17	ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทย	√	√
18	ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลจังหวัด	√	√
19	แผนพัฒนาระบบสาธารณสุขจังหวัด	√	
20	แผนพัฒนาพื้นที่ทางประวัติศาสตร์จังหวัด	√	
21	แผนพัฒนาระบบชลประทานจังหวัด	√	
22	แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจังหวัด	√	
23	แผนพัฒนาการศึกษาทางไกลจังหวัด	√	
24	แผนพัฒนาพื้นที่บนดอยสูง	√	
25	แผนพัฒนาการป้องกันตนเองตามแนวชายแดน	√	
26	นโยบายแรงงานจังหวัด	√	
27	นโยบายการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน	√	
28	แผนพัฒนาหอการค้าจังหวัด	√	
29	แผนพัฒนาสภาอุตสาหกรรมจังหวัด	√	

ตารางที่ 4 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (2) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (2)	ภาคส่งเสริมการได้รู้ของประชาชน
1	นโยบายและแนวทางปฏิบัติงานกำกับ ดูแล สภาดำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลของกระทรวงมหาดไทย	✓	✓
2	นโยบายและแนวทางปฏิบัติด้านการจัดทำแผนงานประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	✓	✓
3	นโยบายขยายความคุ้มครองสู่แรงงานนอกระบบมาตรา 40 ของสำนักงานประกันสังคม	✓	✓
4	นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน	✓	
5	นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	✓	
6	นโยบายโฉนดชุมชน		
7	นโยบายกองทุนพลังงานแห่งชาติ	✓	
8	นโยบายป่าชุมชน	✓	✓
9	นโยบายการพัฒนาาระบบสาธารณสุขชุมชน	✓	✓
10	นโยบายการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชน	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (2)	ภาคส่งเสริมการได้รู้ของประชาชน
1	นโยบายและแนวทางปฏิบัติงานกำกับ ดูแล สภาดำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัด	✓	
2	นโยบายการจัดสวัสดิการแก่บุคลากรใน 3 จังหวัดภาคใต้	✓	
3	วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	
4	นโยบายขยายความคุ้มครองสู่แรงงานนอกระบบมาตรา 40 ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัด	✓	✓
5	นโยบายพัฒนาเส้นทางคมนาคมจังหวัด	✓	✓
6	นโยบายการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	✓	✓
7	นโยบายการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	✓	✓
8	ยุทธศาสตร์พัฒนาเขตพื้นที่ตามแนวชายแดน	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (2)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	นโยบายการจัดเขตพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถาน	✓	
2	นโยบายที่ผู้บริหารแถลงต่อสภาท้องถิ่นก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่	✓	
3	นโยบายการแปลงสิทธิการเช่าหรือสิทธิในการใช้ประโยชน์ ที่สาธารณะเป็นทุนในเขตท้องถิ่น	✓	
4	นโยบายการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในเขตท้องถิ่น	✓	✓
5	นโยบายกำจัดขยะและสุนัขจรจัดในเขตท้องถิ่น	✓	✓
6	นโยบายผู้บริหารของเทศบาลเมืองพะเยา	✓	✓
7	ยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำนครชัยศรีตอนบน	✓	✓
8	ยุทธศาสตร์การพัฒนาทะเลสาบสงขลา	✓	✓
9	นโยบายสิ่งแวดล้อมชุมชน	✓	✓
10	การตีความการวางเงินประกันการสอบราคา	✓	✓

3. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

เอกสารด้านแผนงาน โครงการ และงบประมาณของหน่วยงานที่ผ่านมาไม่ค่อยมีการเปิดเผยให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้รับเหมาบางราย อนึ่ง งบประมาณเอกสารที่เกี่ยวกับแผนงานและโครงการนี้เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานในปีนั้น ๆ ดังนั้น ในมาตรา 9 (3) จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน โครงการและงบประมาณของปีที่กำลังดำเนินการอยู่ของหน่วยงานแห่งนั้น เช่น แผนแม่บท แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาของหน่วยงาน รายงานประจำปี แผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี โครงการพัฒนาของหน่วยงาน เป็นต้น ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

ตารางที่ 5 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (3) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (3)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	แผนการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน	✓	
2	แผนแม่บทของหน่วยงาน	✓	
3	แผนพัฒนาของหน่วยงานในปีที่กำลังดำเนินการอยู่	✓	
4	แผนการจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ประจำปี	✓	
5	โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีทุกโครงการ	✓	
6	แผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี ของกรมบัญชีกลาง	✓	
7	แผนปฏิบัติการประจำปีของกรมป่าไม้	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (3)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
8	โครงการสำรวจออกโฉนดที่ดิน	✓	
9	โครงการจัดทำแผนที่แสดงเขตแนวที่ดินของรัฐ	✓	
10	โครงการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสู่สถาน ประกอบการ	✓	✓
11	โครงการจัดรูปที่ดินของสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง	✓	✓
12	โครงการจัดทำแผนที่แสดงเขตแนวที่ดินของรัฐ	✓	✓
13	แผนประชาสัมพันธ์ของกรมประชาสัมพันธ์	✓	✓
14	แผนการขนย้ายประชาชนในสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (3)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	แผนการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของสำนักงานจังหวัด	✓	
2	แผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดตริง	✓	
3	โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด	✓	
4	แผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	✓	
5	แผนปฏิบัติงานประจำปีประจำหน่วยงาน	✓	
6	โครงการสำรวจออกโฉนดที่ดิน	✓	
7	โครงการจัดรูปที่ดินของสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัด	✓	
8	แผนงานการจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานของจังหวัด	✓	
9	แผนพัฒนาพื้นที่รอบอ่าวนางในของจังหวัด	✓	✓
10	โครงการพัฒนาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัด	✓	✓
11	โครงการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนจังหวัด	✓	✓
12	แผนการขนย้ายประชาชนในสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ	✓	✓
13	แผนพัฒนาระบบเตือนภัย (Warning System) จังหวัด ชายฝั่งทะเล	✓	✓
14	ยุทธศาสตร์การป้องกันภัยทางทะเลน้อยสงขลา	✓	✓

ตารางที่ 6 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (3) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (3)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย	√	
2	แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	√	
3	แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน	√	
4	แผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง	√	
5	โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	√	
6	แผนพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	√	
7	แผนพัฒนาและป้องกันอันตรายที่เกิดจากภัยธรรมชาติ	√	
8	งบประมาณประจำปีจากเงินกองทุนเพื่อบริหารสำนักงาน	√	√
9	โครงการติดตามแผนปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดของหน่วยงาน	√	√
10	แผนและนโยบายการประเมินส่วนราชการของ ก.พ.ร.	√	√
11	แผนพัฒนาระบบสาธารณสุขชุมชน	√	√
12	แผนพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	√	√
13	โครงการติดตามแผนปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดของหน่วยงาน	√	√
14	แผนการจัดการความรู้ของท้องถิ่น	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (3)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	แผนพัฒนาระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลประจำปี	√	
2	โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีทุกโครงการ	√	
3	แผนพัฒนาและป้องกันตนเองตามแนวชายแดน	√	
4	งบประมาณประจำปีจากเงินกองทุนครูประจำเทศบาล	√	
5	โครงการติดตามแผนปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดของหน่วยงาน	√	√
6	แผนการติดตามประเมินผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	√
7	แผนการพัฒนาศูนย์สุขภาพของ อปท.	√	√
8	รายงานประจำปีของ อบจ. เทศบาล อบต.	√	√
9	โครงการปลูกป่าชุมชน	√	√
10	โครงการถนนปลอดภัย	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (3)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปี	✓	
2	แผนพัฒนาตำบลระยะ 5 ปี	✓	
3	แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	
4	โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	✓	✓
5	ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย	✓	✓
6	แผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนจังหวัด	✓	✓
7	ระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่าด้วยการเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด	✓	✓
8	แผนพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล	✓	✓
9	แผนพัฒนาและป้องกันปราบปรามยาเสพติดในชุมชน	✓	✓
10	แผนงานด้านการอนุรักษ์พลังงาน	✓	✓
11	แผนงานด้านสวัสดิการชุมชน	✓	✓
12	แผนงานด้านการกำจัดขยะ	✓	✓
13	โครงการอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ชุมชน	✓	✓
14	โครงการวิเคราะห์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓
15	โครงการพัฒนาสนามเด็กเล่น	✓	✓
16	โครงการพัฒนาสาธารณสุขตำบล	✓	✓
17	โครงการอาสาพัฒนาชุมชน	✓	✓
18	โครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในระดับตำบล	✓	✓
19	โครงการบัณฑิตคืนถิ่น	✓	✓
20	โครงการกีฬาต้านยาเสพติด	✓	✓
21	แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของ อบจ. เทศบาล	✓	✓
22	แผนการจัดหาพัสดุ	✓	✓
23	แผนการใช้จ่ายด้านการลงทุนระยะยาวของ อบจ.	✓	✓
24	สรุปแผนการใช้จ่ายประจำปี	✓	✓
25	รายงานประจำปีของหน่วยงาน	✓	✓

4. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (4) คู่มือหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

ในอนุมาตรานี้กล่าวถึงคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเป็นสิ่งที่หน่วยงานของรัฐใช้อยู่ในปัจจุบันและจะใช้ต่อไปในอนาคตโดยมีความชัดเจนถึงขนาดปรากฏในคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งแน่นอนว่าหากมีกรณีใดเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะปฏิบัติตามคู่มือนั้น ดังนั้น มาตรา 9 (4) จึงบังคับให้จัดคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานให้ประชาชนได้ตรวจดูด้วย แต่ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานที่มีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชนเท่านั้น ส่วนคู่มือหรือคำสั่งใด หากเปิดเผยออกไปจะกระทบถึงผลสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานของรัฐอาจไม่เปิดเผยตามมาตรา 15 (2) ก็ได้คู่มือและคำสั่งที่ควรนำมาจัดไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ คู่มือการปฏิบัติงานที่หน่วยงานจัดทำขึ้น หรือคู่มือของหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในความครอบครองซึ่งได้วางระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้ รวมถึงคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลกระทบต่อเอกชนภายนอก เช่น คู่มือการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน/ทะเบียนราษฎร คู่มือการเสียภาษีเงินได้ เป็นต้น

ตารางที่ 7 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (4) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (4)	ภาคส่งเสริมการรับรู้ของประชาชน
1	คู่มืองานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน	√	
2	คู่มืองานทะเบียนราษฎร	√	
3	คู่มืองานทะเบียนทั่วไป	√	
4	คู่มือการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522	√	
5	คู่มือการปฏิบัติงานตามกฎหมายสาธารณสุข	√	
6	คู่มือการขอใบขับขี่รถยนต์	√	
7	คู่มือการเสียภาษีเงินได้บุคคล/นิติบุคคล	√	
8	คู่มือการจัดทำหรือขอต่อบัตรประจำตัวประชาชน	√	
9	คู่มือการขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว	√	
10	คู่มือวินิจฉัยประโยชน์ทดแทนและเงินทดแทน	√	√
11	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบลักษณะการจัดตั้งหอพัก	√	√
12	คู่มือการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าว	√	√
13	คู่มือจดทะเบียนคนพิการ	√	√
14	คู่มือจัดตั้งสมาคมพาณิชยกรรม	√	√
15	คู่มือการจ้างบริษัททำความสะอาดของหน่วยงานราชการ	√	√
16	คู่มือการขอประกันตัวผู้ต้องหาในชั้นต่าง ๆ	√	√
17	คู่มือการขออนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรม	√	√
18	คู่มือการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียง	√	√
19	คู่มือการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (4)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
20	คู่มือการลดค่าธรรมเนียม	✓	✓
21	คู่มือการปฏิบัติงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา	✓	✓
22	คู่มือการยื่นคำขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา	✓	✓
23	คู่มือการจดทะเบียนนิติบุคคล	✓	✓
24	คู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540	✓	✓
25	คู่มือการขออนุญาตนำเข้า – ส่งออกสินค้า	✓	✓
26	คู่มือด้านการปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายใน	✓	✓
27	คู่มือการประมาณราคาส่งก่อสร้าง อาคาร	✓	✓
28	คู่มือการติดตามประเมินผลหน่วยงานภาครัฐ	✓	✓
29	คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา	✓	✓
30	คู่มือการจัดตั้งหอการค้า	✓	✓
31	คู่มือการให้บริการอนุญาตผลิตภัณฑ์สุขภาพและบริการ สุขภาพ	✓	✓
32	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการพัฒนากลไกการบริหาร จัดการชุมชน	✓	✓
33	คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการกำกับ ติดตามและประเมิน ผลการปฏิบัติราชการ	✓	✓
34	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์	✓	✓
35	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล	✓	✓
36	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารการจัดเก็บข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	✓	✓
37	คู่มือการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน	✓	✓
38	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการส่งเสริมและพัฒนา เศรษฐกิจฐานราก	✓	✓
39	คู่มือการลงทะเบียนผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP ปี 2553	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (4)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คู่มืองานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนประจำอำเภอ	✓	✓
2	คู่มืองานทะเบียนราษฎรประจำอำเภอ	✓	✓
3	คู่มือการขออนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรมระดับจังหวัด	✓	✓
4	คู่มือการขอใบขับขี่รถยนต์/จักรยานยนต์	✓	✓
5	คู่มือการเสียภาษีเงินได้บุคคล/นิติบุคคล	✓	✓
6	คู่มือการขออนุญาตจัดสร้างโรงแรม	✓	✓
7	คู่มือการขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว	✓	✓
8	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบลักษณะการจัดตั้งหอพัก	✓	✓
9	คู่มือการประเมินที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	✓	✓
10	คู่มือการจ้างบริษัททำความสะอาด	✓	✓

ตารางที่ 8 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (4) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (4)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คู่มือการบริหารราชการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	
2	คู่มือการเบิกจ่ายงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	
3	คู่มือการจัดทำแผนงานงบประมาณประจำปีขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	
4	คู่มือการปฏิบัติงานตามกฎหมายควบคุมอาคาร	✓	
5	คู่มือการปฏิบัติงานตามกฎหมายสาธารณสุข	✓	
6	แผนผังขั้นตอน ระยะเวลาในการให้บริการแก่ประชาชน	✓	
7	คู่มือการบริการประชาชนเกี่ยวกับที่ดิน	✓	
8	คู่มือการตรวจสอบบัญชีนายจ้าง	✓	✓
9	คำสั่งแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่เก็บเงินสมทบนอกสถานที่	✓	✓
10	เกณฑ์การกำหนดค่าเช่าพื้นที่ราชพัสดุ	✓	✓
11	เกณฑ์การจ้างที่ปรึกษาการวิจัย/โครงการพัฒนาชุมชน	✓	✓
12	คู่มือนายจ้างของหน่วยงานส่วนกลาง	✓	✓
13	คู่มือผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคม	✓	✓
14	คู่มือค่าธรรมเนียมการเข้าโรงแรม	✓	✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (4)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คู่มือการขออนุญาตตั้งปั้มน้ำมัน	√	
2	คู่มือการขออนุญาตตั้งโรงแรม	√	
3	คู่มือการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์	√	
4	คู่มือการบริการประชาชนเกี่ยวกับที่ดิน	√	
5	คู่มือนายจ้างของหน่วยงานภูมิภาค	√	√
6	คู่มือการบริการประชาชนเกี่ยวกับที่ดิน	√	√
7	คู่มือการติดตามประเมินผลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	√
8	คู่มือการจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายกองทุนชุมชน	√	√
9	คู่มือการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	√	√
10	คู่มือส่งเสริมกิจกรรมกองทุนชุมชน	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (4)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	คู่มือการขออนุญาตตั้งปั้มน้ำมัน	√	
2	คู่มือการขออนุญาตตั้งโรงงานฆ่าสัตว์	√	
3	คู่มือการขออนุญาตตั้งโรงแรม	√	
4	คู่มือการบริการประชาชนเกี่ยวกับที่ดิน	√	√
5	แผนผังขั้นตอน ระยะเวลาในการให้บริการ / ปฏิบัติงาน ที่ประชาชนควรทราบ	√	√
6	คู่มือการตรวจสอบบัญชีนายจ้าง	√	√
7	เกณฑ์การเช่ารถของเทศบาล	√	√
8	คู่มือนายจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	√
9	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์	√	√
10	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล	√	√
11	คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารงบประมาณ	√	√
12	คู่มือการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน	√	√
13	คู่มือศูนย์เรียนรู้ชุมชน ฉบับประชาชน	√	√
14	คู่มือการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2553	√	√

5. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (5) สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา
ตามมาตรา 7 วรรคสอง

สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 วรรคสองนั้นถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่แพร่หลาย เป็นสิ่งพิมพ์แล้วไม่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาอีกเพื่อลดความซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง แต่ถึงกระนั้นในมาตรา 9 (5) นี้ได้บังคับให้ต้องจัดให้มีสิ่งพิมพ์นั้นไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้เพื่อป้องกันปัญหาในกรณีจัดหาภายหลังไม่สะดวกหรือเป็นการอำนวยความสะดวกในกรณีที่สิ่งพิมพ์นั้นได้รับการร้องขอจำนวนบ่อยครั้ง ดังนั้น จึงต้องนำสิ่งพิมพ์นั้นมาจัดแสดงไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ตารางที่ 9 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (5) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (5)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงาน		√
2	สิ่งพิมพ์เผยแพร่โครงการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ		√
3	แผ่นพับรายงานการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม		√
4	แผ่นพับแสดงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	√	√
5	สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงาน		√
6	สิ่งพิมพ์แสดงขั้นตอนการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์รอบ อุทยานประวัติศาสตร์ของกรมศิลปากร		√
7	สิ่งพิมพ์แสดงจำนวนโบราณสถานในจังหวัดต่าง ๆ		√
8	สิ่งพิมพ์ชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการรับเรื่อง ร้องเรียน/อุทธรณ์/ร้องทุกข์		√
9	แผ่นพับแนะนำการใช้ศูนย์บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ประจำหน่วยงาน		√
10	สิ่งพิมพ์ชี้แจงรายละเอียด และคุณสมบัติของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในการรับบริการของหน่วยงาน		√
11	แผ่นพับแสดงรายการการให้บริการของท่าเรือน้ำลึก		√
12	รายงานผลการบันทึกเข้า-ออกหนังสือของหน่วยงาน		√
13	สิ่งพิมพ์ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน		√
14	แผ่นพับการขออนุญาตจดทะเบียนการค้า		√
15	แผ่นพับแสดงแผนผัง โครงสร้างการทำงานขององค์กร		√
16	สิ่งพิมพ์ด้านกฎหมายของหน่วยงาน		√
17	สิ่งพิมพ์แสดงรายงานสินค้าปลอดภัย		√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (5)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	สิ่งพิมพ์แนะนำหน่วยงานและการให้บริการของส่วนราชการประจำภูมิภาค		√
2	สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงาน		√
3	สิ่งพิมพ์เผยแพร่โครงการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ		√
4	แผ่นพับรายงานการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม		√
5	แผ่นพับแสดงขั้นตอนการสำแดงสินค้าบริเวณชายแดนของฝ่ายศุลกากร		√
6	สิ่งพิมพ์ชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนภูมิภาค		√
7	สิ่งพิมพ์แนะนำข้อมูลและรายละเอียดการให้บริการหน่วยงานประจำจังหวัด		√
8	แผ่นพับแนะนำการเข้าใช้ศูนย์บริการประชาชน		√
9	สิ่งพิมพ์แนะนำหน่วยงานและการให้บริการของส่วนราชการประจำภูมิภาค		√

ตารางที่ 10 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (5) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (5)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	สิ่งพิมพ์โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	√	√
2	แผ่นพับแนะนำการให้บริการและการร่วมใช้ประโยชน์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น		√
3	สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ความร่วมมือและโครงการพัฒนา/กิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยราชการส่วนกลาง		√
4	สิ่งพิมพ์ชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการรับเรื่องร้องเรียน/อุทธรณ์/ร้องทุกข์		√
5	แผ่นพับชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการรับเรื่องร้องเรียน/อุทธรณ์/ร้องทุกข์		√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (5)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
6	แผ่นพับขั้นตอน ระยะเวลาในการให้บริการ/ปฏิบัติงาน ที่ประชาชนควรทราบ		√
7	แผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลงาน/กิจกรรม/โครงการพัฒนา ดีเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับความร่วมมือ จากหน่วยงานส่วนกลาง		√
8	สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น		√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (5)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	สิ่งพิมพ์แสดงขั้นตอนการประสานงานระหว่างหน่วยงานส่วน ภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
2	แผ่นพับแสดงแผนที่ท่องเที่ยวในจังหวัด		√
3	แผ่นพับแนะนำการให้บริการตามศูนย์บริการย่อยประจำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		√
4	แผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลงาน/กิจกรรม/โครงการพัฒนา ดีเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับความร่วมมือ จากหน่วยงานส่วนภูมิภาค		√
5	แผ่นพับแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด		√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (5)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	สิ่งพิมพ์แนะนำโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
2	แผ่นพับชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการ รับเรื่องร้องเรียน/อุทธรณ์/ร้องทุกข์		√
3	แผ่นพับขั้นตอน ระยะเวลาในการให้บริการ/ปฏิบัติงาน		√
4	แผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมของ อบต.		√
5	สิ่งพิมพ์แนะนำการเฝ้าระวังโรคระบาด		√

6. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

สัญญาในการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐโดยปกติทั่วไปย่อมไม่เป็นความลับ แต่ที่ผ่านมามากไม่เปิดเผยเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนขาดข้อมูลในการศึกษาติดตามการทำงานของรัฐบาล จนบางครั้งปรากฏว่ามีสัญญาบางกรณีที่ทำไปโดยรัฐเสียเปรียบหรือไม่สำเร็จตามที่มุ่งหมาย ดังนั้น ในมาตรา 9 (6) จึงกำหนดให้จัดแสดงสัญญาดังต่อไปนี้ คือ

1) **สัญญาสัมปทาน** ได้แก่ สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การเดินรถประจำทาง หรือสัญญาให้เอกชนจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การทำป่าไม้ หรือการทำเหมืองแร่ ฯลฯ

2) **สัญญาผูกขาดตัดตอน** ได้แก่ สัญญาที่ให้สิทธิเอกชนกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงผู้เดียว เช่น สัญญาให้ผลิตสุรา สัญญาเช่าโครงข่ายโทรคมนาคม ฯลฯ

3) **สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ** คือ กิจการที่เป็นของรัฐแต่มีการร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำ ได้แก่ สัญญาให้บริการโทรศัพท์ ฯลฯ

สัญญาสัมปทานต่าง ๆ สัญญาให้สิทธิประโยชน์ในลักษณะผูกขาดหรือสัญญาที่หน่วยงานรัฐเข้าไปร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐจะต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบเพื่อความสะดวกในการศึกษาข้อมูล

ตารางที่ 11 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (6) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (6)	ภาคส่งเสริมการได้รู้ของประชาชน
	สัญญาสัมปทาน		
1	สัมปทานการทำป่าไม้	✓	
2	สัมปทานการทำเหมืองแร่	✓	
3	สัมปทานการทำโรงไม้หิน	✓	
4	สัมปทานการทำรังนกนางแอ่น	✓	
5	สัมปทานการดูดทราย	✓	
	สัญญาผูกขาดตัดตอน		
1	สัมปทานโรงงานผลิตน้ำตาล	✓	
2	สัญญาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย	✓	
3	สัญญาก่อสร้างเส้นทางรถไฟ	✓	
	สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ		
1	สัมปทานกิจการโทรคมนาคม	✓	
2	สัญญาเช่าโครงข่ายโทรคมนาคม	✓	
3	สัมปทานเดินเรือ	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (6)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
	สัญญาสัมปทาน		
1	สัมปทานการเดินรถภายในเขตจังหวัด	✓	
2	สัมปทานการเดินรถระหว่างจังหวัด	✓	
	สัญญาผูกขาดตัดตอน	✓	
1	สัญญาก่อสร้างศาลากลางจังหวัด	✓	
2	สัญญาจ้างเอกชนดูแลความปลอดภัยภายในหน่วยงาน	✓	
3	สัญญาจ้างเอกชนดูแลความสะอาดในหน่วยงาน	✓	
4	สัญญาจ้างเช่าพื้นที่และขอใช้สาธารณประโยชน์ในหน่วยงาน	✓	
5	สัญญาจ้างออกแบบอาคารและตกแต่งภายในหน่วยงาน	✓	
	สัญญาความร่วมมือกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ		
1	สัมปทานให้เช่าที่เพื่อการก่อสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับข้าราชการ ในหน่วยงานส่วนภูมิภาค	✓	✓
2	สัญญาจ้างความร่วมมือการจัดทำหลักสูตรระหว่างภาคเอกชน และมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค		✓
3	สัญญาเช่าเครื่องมือทางการแพทย์ในหน่วยงานส่วนภูมิภาค และมหาวิทยาลัยที่ทำการเรียนการสอนด้านแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สหเวชศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ สัตวแพทย์ เป็นต้น		✓

ตารางที่ 12 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (6) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (6)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
	สัญญาสัมปทาน		
1	สัมปทานการเดินรถประจำทาง	✓	
2	สัมปทานการทำป่าไม้	✓	
3	สัมปทานการทำเหมืองแร่	✓	
4	สัมปทานการทำโรงไม้หิน	✓	
5	สัมปทานการทำรังนกนางแอ่น	✓	
6	สัมปทานการดูทราย	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (6)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	สัญญาเช่าเครื่องถ่ายเอกสารสำหรับบริการประชาชนของหน่วยงานของรัฐ		✓
2	สัญญาเช่าอุปกรณ์สำนักงาน เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร		✓
3	สัญญาเช่าเครื่องมือทางการแพทย์		✓
4	สัญญาจ้างเอกชนกำจัดขยะติดเชื้อ		✓
5	สัญญาจ้างเอกชนดูแลสิ่งแวดล้อมภายในโรงพยาบาล		✓
6	สัญญาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย		✓

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (6)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
	สัญญาสัมปทาน		
1	สัมปทานการขออนุญาตตัดทราย		✓
2	สัมปทานเก็บรังนกนางแอ่น		✓
3	สัมปทานให้เอกชนเก็บขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร		✓
4	สัมปทานการเดินเรือรับจ้าง		✓
	สัญญาผูกขาดตัดตอน		
1	สัญญาจัดซื้อครุภัณฑ์		✓
2	สัญญาจัดงานประจำปี		✓
3	สัญญาเช่าอาคาร/สำนักงาน		✓
4	สัญญาก่อสร้างอาคาร		✓
5	สัญญาเช่าที่ราชพัสดุ		✓
6	สัญญาจ้างที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม		✓
7	สัญญาจ้างทำความสะอาดอาคารสำนักงาน		✓
8	สัญญาจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัย		✓
9	สัญญาซ่อมแซมบ้านพัก		✓
10	สัญญาเช่าอุปกรณ์สื่อสาร		✓
11	สัญญาเช่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์		✓

7. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (7) มติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย และคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี

โดยถือว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการเหล่านี้มีความสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดินที่ประชาชนควรได้รู้ ดังนั้น จึงควรมานำมติคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมาจัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ และจะต้องระบุชื่อรายงานและข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการพิจารณา แม้ไม่ต้องถึงขนาดนำฉบับเต็มของรายงานและข้อมูลดังกล่าวมาแสดง แต่ก็เป็นข้อมูลให้แก่ประชาชนที่สนใจเพื่อที่จะได้ไปขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นรายบุคคลหรือรายเอกสารแต่ละฉบับต่อไป

ตารางที่ 13 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (7) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (7)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	มติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	√	
2	มติคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	√	
3	มติคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	√	
4	มติคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต	√	
5	มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร	√	
6	มติคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	√	
7	มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	√	
8	มติคณะกรรมการมาตรฐานสินค้า	√	
9	มติคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า	√	
10	มติคณะกรรมการสิทธิบัตร	√	
11	มติคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า	√	
12	มติคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ	√	
13	มติคณะกรรมการผังเมืองแห่งชาติ	√	
14	มติคณะกรรมการสภาวิศวกร	√	
15	มติคณะกรรมการสภาสถาปนิก	√	
16	มติคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ	√	
17	มติคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ	√	
18	มติการกีฬาแห่งประเทศไทย	√	
19	มติสภามหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขต	√	
20	มติคณะกรรมการการอุดมศึกษา	√	
21	มติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	√	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (7)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	มติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด	✓	
2	มติคณะกรรมการประจำจังหวัด	✓	
3	มติคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมประจำจังหวัด	✓	
4	มติคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความยากจนประจำจังหวัด	✓	
5	มติคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลประจำจังหวัด	✓	
6	มติคณะกรรมการบริหารอุทยานแห่งชาติในส่วนภูมิภาค	✓	✓
7	มติคณะกรรมการกำหนดค่าจ้างและค่าแรงขั้นต่ำประจำ จังหวัด	✓	✓
8	มติคณะกรรมการจังหวัดว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบภัย	✓	✓
9	มติของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ	✓	✓
10	มติคณะกรรมการวัฒนธรรมประจำจังหวัด	✓	✓

ตารางที่ 14 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (7) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (7)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	มติคณะรัฐมนตรี	✓	
2	มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	✓	
3	มติคณะกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมแห่งชาติ	✓	
4	มติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓	
5	มติคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	✓	
6	มติคณะกรรมการกฤษฎีกา	✓	
7	มติคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ	✓	
8	มติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	✓	
9	มติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	✓	
10	มติคณะกรรมการอาหารและยา	✓	
11	มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	✓	
12	มติคณะกรรมการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	✓	

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (7)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	มติการประชุมของคณะอนุกรรมการประกันสังคมจังหวัด	√	
2	มติคณะกรรมการจังหวัด	√	
3	มติคณะกรรมการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำประจำจังหวัด	√	
4	มติคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	√	√
5	มติคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	√	√
6	มติคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด	√	√
7	มติคณะกรรมการสภาพการค้าจังหวัด	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (7)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	รายงานประชุมสภาฯ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)	√	
2	มติคณะกรรมการกลางข้าราชการส่วนท้องถิ่น	√	
3	มติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
4	มติคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
5	มติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องจัดซื้อจัดจ้างประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
6	มติคณะกรรมการเพื่อสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
7	มติคณะกรรมการตรวจสอบภายในประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
8	มติคณะกรรมการเพื่อสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นลูกจ้างประจำ/ลูกจ้างชั่วคราวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	
9	มติคณะกรรมการสภาองค์กรชุมชน	√	√
10	มติคณะกรรมการตรวจสอบภายใน	√	√
11	มติคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	√	√
12	มติคณะกรรมการประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนตำบล	√	√
13	มติคณะกรรมการจัดงานประจำปี	√	√

8. ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลใด ๆ ให้ประชาชนตรวจดูเพิ่มเติมได้ตามมาตรา 9 (8) ซึ่งที่ผ่านมามีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีประกาศข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

8.1 ข้อมูลการประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว ให้เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี นับแต่วันประกาศ (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2542)

8.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เป็นเอกสารที่ต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2543) ตามประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายเดือนทุก ๆ เดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เข้าเสนอราคา และราคาที่เสนอ ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคาและเหตุผลที่คัดเลือก ผู้เสนอราคารายนั้นโดยสรุป เพื่อเป็นดัชนีสำหรับการตรวจดูของประชาชน โดยจะต้องดำเนินการตามแบบ สขร. 1 ที่แนบท้ายประกาศ

8.3 ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนสามารถเข้าดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2553)

ตารางที่ 15 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (8) ของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับตามมาตรา 9 (8)	ภาคส่งเสริมการได้รู้ของประชาชน
1	สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน (แบบ สขร.1)	√	√
2	สอบราคาจ้างพิมพ์หนังสือรายงานประจำปี	√	√
3	สอบราคาซื้อวัสดุและครุภัณฑ์ของครุสภา	√	√
4	ประกวดราคาการก่อสร้างอาคารสำนักงาน	√	√
5	ประกวดราคาจ้างด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ จ้างผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ ในโครงการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	√	√
6	ประกวดราคาการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียภายในศูนย์ราชการประจำจังหวัด	√	√
7	ประกาศประกวดราคาจัดทำสิ่งพิมพ์ของหน่วยงาน	√	√
8	ประกาศประกวดราคาจัดหาวัสดุ	√	√
9	สอบราคาซื้อวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และครุภัณฑ์สำนักงาน	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (8)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
10	สอบราคาจ้างผลิตเอกสารประกอบการเรียน	√	√
11	ประกาศประกวดราคาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อส่งเสริม การศึกษาทางไกล	√	√
12	ประกาศประกวดราคาจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์	√	√
13	ประกาศประกวดราคาเพื่อจัดหาอุปกรณ์เพื่อการทดลอง ทางวิทยาศาสตร์	√	√
14	ประกาศประกวดราคาเพื่อจัดหาเคมีภัณฑ์เพื่อการทดลอง ทางวิทยาศาสตร์	√	√
15	สอบราคาจ้างพิมพ์หนังสือตำราและเอกสารคำสอน	√	√
16	สอบราคาจัดซื้อจัดจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างอาคาร	√	√
17	สอบราคากลางสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม	√	√
18	ข้อมูลชี้แจงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินการ ในนิคมอุตสาหกรรม	√	√
19	ข้อมูลที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทเอกชน ในพื้นที่	√	√
20	ข้อมูลการประกาศเขตภัยพิบัติด้านสิ่งแวดล้อม เช่น อุทกภัย	√	√
21	การประกาศเขตพื้นที่โรคติดต่อ	√	√
22	การประกาศเขตไข้มาลาเรีย	√	√
23	การประกาศเขตควบคุมมลพิษ	√	√
24	ประกาศเขตที่มีมลพิษทางอากาศสูง	√	√
25	ประกาศภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงทางอากาศ	√	√
26	ประกาศคว้นไฟปกคลุมพื้นที่ภาคเหนือ	√	√
27	ประกาศเขตห้ามเข้าในพื้นที่มีสารเคมี	√	√
28	ประกาศเขตควบคุมมลภาวะทางเสียง	√	√
29	ประกาศเขตอนุรักษ์ชายฝั่ง	√	√
30	ประกาศเขตพื้นที่อนุรักษ์ทางวัฒนธรรม	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (8)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	ประกาศประกวดราคาเพื่อจ้างเป็นคณะผู้พัฒนาแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน	√	√
2	สอบราคาจ้างพิมพ์คู่มือการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน	√	√
3	สอบราคาซื้อวัสดุและครุภัณฑ์ของหน่วยงาน	√	√
4	สอบราคาจ้างพิมพ์หนังสือรายงานประจำปี	√	√
5	ประกวดราคาจ้างด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ จ้างผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ ในโครงการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
6	ประกาศประกวดราคาจัดทำสิ่งพิมพ์ของหน่วยงาน	√	√
7	ประกาศประกวดราคาจัดหาวัสดุของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
8	สอบราคาซื้อวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และครุภัณฑ์สำนักงานของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
9	ประกาศประกวดราคาเพื่อก่อสร้างอาคารเรียน	√	√
10	สอบราคาจ้างผลิตเอกสารประกอบการเรียนของโรงเรียน	√	√
11	ประกาศประกวดราคาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการศึกษาทางไกลของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
12	ประกาศประกวดราคาจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
13	ประกาศประกวดราคาเพื่อจัดหาอุปกรณ์เพื่อการทดลองทางวิทยาศาสตร์ของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
14	ประกาศประกวดราคาเพื่อจัดหาเคมีภัณฑ์เพื่อการทดลองทางวิทยาศาสตร์ของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
15	สอบราคาจ้างพิมพ์หนังสือ ตำราและเอกสารคำสอนในโรงเรียน	√	√
16	สอบราคาจัดซื้อจัดจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างอาคารของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
17	สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือนของหน่วยงานส่วนภูมิภาค	√	√
18	ประกาศเขตภัยพิบัติทางธรรมชาติ	√	√
19	ประกาศเขตเฝ้าระวังด้านมลพิษ	√	√
20	ประกาศเขตพื้นที่ป่าชุมชนของจังหวัด	√	√

ตารางที่ 16 ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (8) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนกลาง	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (8)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	ประกาศสอบราคาสร้างอาคารสมาคมข้าราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	√	√
2	สอบราคาจ้างพิมพ์หนังสือผลงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	√	√
3	สอบราคาจัดซื้อวัสดุคอมพิวเตอร์สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงมหาดไทย	√	√
4	การประกาศเขตพื้นที่โรคติดต่อ	√	√
5	การประกาศเขตไข้มาลาเรีย	√	√
6	การประกาศเขตควบคุมมลพิษ	√	√
7	ประกาศเขตที่มีมลพิษทางอากาศสูง	√	√
8	ประกาศภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงทางอากาศ	√	√
9	ประกาศควีนไฟปกคลุมพื้นที่ภาคเหนือ	√	√
10	แบบสรุปรายงานการจัดซื้อจัดจ้าง	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (8)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	ประกาศประกวดราคาจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานจังหวัด	√	√
2	ประกาศประกวดราคาจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อสนับสนุนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยสาธารณสุขจังหวัด	√	√
3	สอบราคาจ้างพิมพ์เอกสารและแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลงาน/กิจกรรม/โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานจังหวัด	√	√
4	ประกาศเขตภัยพิบัติทางธรรมชาติ	√	√
5	ประกาศเขตเฝ้าระวังภัยธรรมชาติ	√	√
6	ประกาศเขตอนุรักษ์พื้นที่วนอุทยาน	√	√

ลำดับ	ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ	ลักษณะข้อมูล	
		ภาคบังคับ ตามมาตรา 9 (8)	ภาคส่งเสริม การได้รู้ ของประชาชน
1	ข้อมูลประกวดราคาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	√	√
2	ประกาศสอบราคาเครื่องถ่ายเอกสาร	√	√
3	บัญชีรายชื่อผู้่างาน ผู้ทำงาน	√	√
4	ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง สอบราคา ประกวดราคา	√	√
5	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนมกราคม 2553	√	√
6	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนกุมภาพันธ์ 2553	√	√
7	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนมีนาคม 2553	√	√
8	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนเมษายน 2553	√	√
9	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนพฤษภาคม 2553	√	√
10	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนมิถุนายน 2553	√	√
11	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนกรกฎาคม 2553	√	√
12	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนสิงหาคม 2553	√	√
13	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนกันยายน 2553	√	√
14	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนตุลาคม 2553	√	√
15	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนพฤศจิกายน 2553	√	√
16	สรุปผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างเดือนธันวาคม 2553	√	√
17	สรุปการจัดซื้อจัดจ้างในรอบปีขององค์กร	√	√
18	แผ่นพับข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	√	√
19	ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของประชาชน	√	√
20	ประกาศเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของตำบล	√	√
21	แผนส่งเสริมสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√	√
22	ประกาศเรื่องการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพของเครือข่าย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	√	√

ตัวอย่างข้อมูลข่าวสารหน่วยงานของรัฐที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ดังกล่าว มีลักษณะ
ในการให้บริการ คือ

1) เป็นสำเนาข้อมูลข่าวสาร ส่วนต้นฉบับหรือตัวจริงของข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานยังคงเก็บไว้ที่
หน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือต้นสังกัด

2) ไม่อนุญาตให้ยืมข้อมูลข่าวสาร เอกสารออกนอกศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพราะขัดต่อเจตนารมณ์
ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่มุ่งเน้นการจัดเอาไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดู
โดยต้องศึกษาค้นคว้าในศูนย์ข้อมูลข่าวสาร หากต้องการข้อมูลข่าวสารใดก็ให้ยื่นคำร้องขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร
ของราชการนั้นได้

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจัดระบบข้อมูลข่าวสารให้ชัดเจน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่เข้ามาขอตรวจดู โดยคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. ที่มาของข้อมูลข่าวสารในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีที่มาดังนี้

- 1) กฎหมายซึ่งตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนดต่าง ๆ เป็นต้น
- 2) กฎ มติ หรือข้อมูลข่าวสารซึ่งตราหรือกำหนดโดยฝ่ายบริหาร เช่น คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งมีผลบังคับใช้ต่อหน่วยงานนั้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- 3) ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้ตราหรือกำหนดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ เช่น มติคณะกรรมการประจำหน่วยงาน เป็นต้น
- 4) ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นโดยอำนาจหน้าที่หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือการปฏิบัติราชการ
- 5) โดยวิธีอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อ การรับมอบ บริจาคข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

2. หลักเกณฑ์การตีความข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายและประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1) ข้อมูลข่าวสารในลักษณะเดียวกัน เช่น มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง หมายถึงมติของฝ่ายบริหารที่มีอำนาจในการออกมติ ระเบียบปฏิบัตินั้น ๆ
- 2) ประเภทหรือประเด็นสำคัญของข้อมูลข่าวสาร ว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การประกวดราคา การสอบราคา เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ของหน่วยงาน
- 3) ระดับของแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร เช่น ระดับราชการส่วนกลางกระทรวง กรม ที่เป็นนิติบุคคล ระดับราชการส่วนภูมิภาค และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือระดับที่อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการพลังงานของชาติ เป็นต้น
- 4) ผลกระทบที่มีต่อเอกชนหรือภาคประชาชน
- 5) ระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน

3. หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาคัดเลือกข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ โดยการจำแนกระหว่างข้อมูลข่าวสารภาคบังคับตามกฎหมายกับภาคส่งเสริมสิทธิได้รู้ของประชาชน ดังนี้

- 1) ข้อมูลข่าวสารภาคบังคับตามกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องนำข้อมูลข่าวสารทั้ง 3 ระดับ คือ ข้อมูลข่าวสารที่ตราหรือออกโดยระดับนโยบาย/ราชการส่วนกลาง ระดับราชการส่วนภูมิภาค และที่หน่วยงานเป็นผู้ตราหรือกำหนดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น
- 2) ข้อมูลข่าวสารภาคส่งเสริมสิทธิการได้รู้ของประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ประชาชนต้องรู้หรือควรรู้ แม้กฎหมายมิได้บังคับให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดเอาไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจสอบก็ตาม หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารใดที่ประชาชนควรรู้และเป็นประโยชน์ หน่วยงานต้องจัดเอาไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจสอบศึกษาค้นคว้าได้

สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน _____
 (ชื่อหน่วยงาน) _____

ลำดับที่	งานจัดซื้อจัดจ้าง	วงเงินงบประมาณ (ราคากลาง)	วิธีซื้อ/จ้าง	ผู้เสนอราคาและราคาที่เสนอ	ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา	เหตุผลที่คัดเลือก โดยสังเขป
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						

9. ภาพตัวอย่างการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

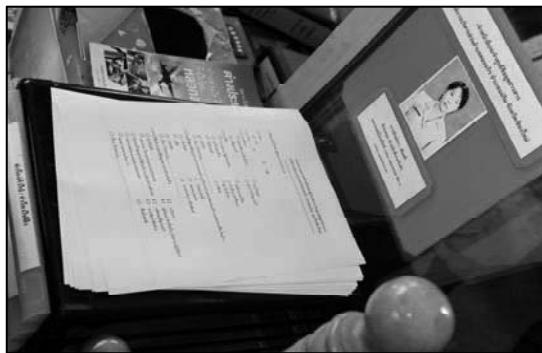
1) การจัดสถานที่/การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ควรเป็นสถานที่ที่พบเห็นได้ง่าย และตั้งอยู่ในบริเวณที่ประชาชนเข้าไปใช้บริการได้สะดวก เช่น อยู่บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคารสำนักงาน ศูนย์ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

2) การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

3) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารหรือปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน

4) การจัดทำเอกสาร/ป้ายแสดงขั้นตอนการให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

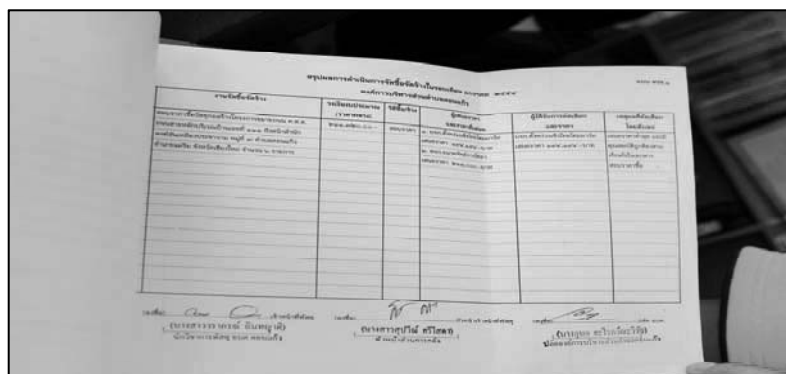

5) การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารไว้ให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเป็นปัจจุบัน

ตัวอย่างบัตรดัชนีข้อมูลข่าวสาร

การจัดทำบัตรดัชนีนั้น ก็เพื่อแสดงข้อมูลข่าวสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 9 และเพื่อให้เกิดความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลของภาคประชาชน ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำบัตรดัชนีแสดงข้อมูลข่าวสารให้สอดคล้องกับหน่วยงานนั้น โดยหน่วยงานต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยง่ายและชัดเจน

ตัวอย่างดัชนีข้อมูลข่าวสาร

แฟ้มที่	รายการเอกสาร
1	ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (คำสั่งอนุมัติ/อนุญาต/รายงานการประชุม)
2	นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา 2.1 นโยบายของหน่วยงาน 2.2 นโยบายผู้บริหารหน่วยงาน ฯลฯ
3	แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ 3.1 แผนงานของหน่วยงานประจำปี 3.2 โครงการพัฒนาท้องถิ่น 3.3 งบประมาณประจำปี ฯลฯ
4	คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน
5	สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา 7 วรรคสอง
6	สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
7	มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี รายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณา
8	ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด 8.1 ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา 8.2 สรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน (แบบ สขร.1) 8.3 ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างดัชนีข้อมูลข่าวสาร ที่ควรจัดแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

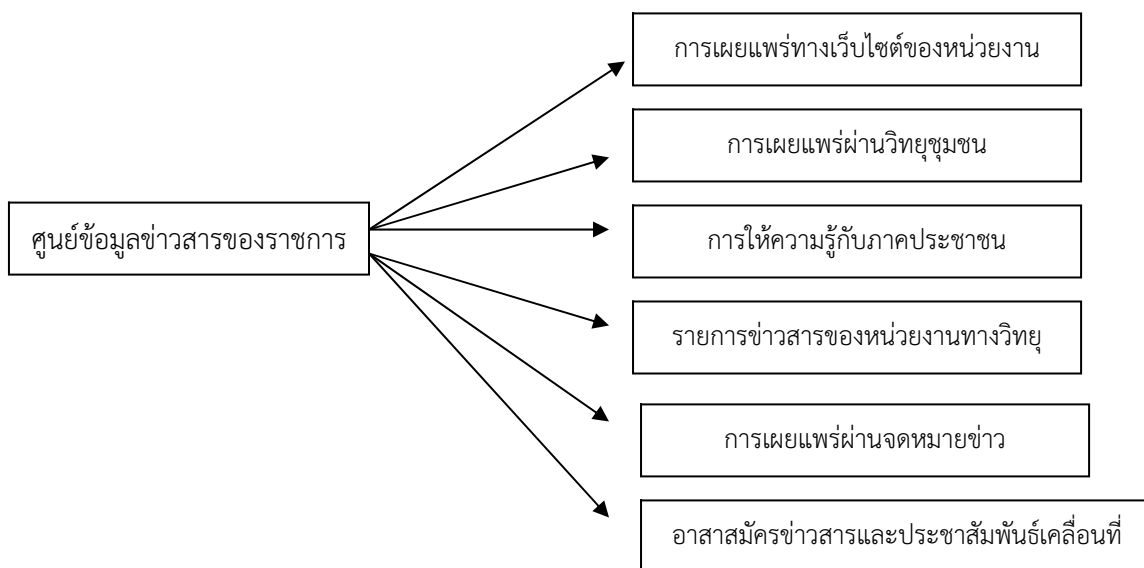
แฟ้มที่	ข้อมูล ข่าวสาร ตามมาตรา 9	แฟ้ม/รายละเอียดเอกสาร	สถานที่ จัดเก็บ แฟ้ม	หมายเหตุ
1-3	มาตรา 9 (1)	แฟ้มที่ 1 ผลการพิจารณาที่มีผลต่อ เอกชนของหน่วยงาน แฟ้มที่ 2 ผลการพิจารณาของคณะ กรรมการบริหารหน่วยงาน แฟ้มที่ 3 เอกสารความเห็นแย้งของ ฝ่ายต่าง ๆ	ชั้น 1	ขอถูกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองแผนงาน
4-5	มาตรา 9 (2)	แฟ้มที่ 4 นโยบายของหน่วยงาน แฟ้มที่ 5 นโยบายของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ชั้น 1	ขอถูกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ฝ่ายบริหาร
6-7	มาตรา 9 (3)	แฟ้มที่ 6 แผนงานและโครงการ แฟ้มที่ 7 งบประมาณ	ชั้น 1	ขอถูกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองแผนงาน
8-9	มาตรา 9 (4)	แฟ้มที่ 8 คู่มือเจ้าหน้าที่รัฐ แฟ้มที่ 9 คู่มือสำหรับประชาชน	ชั้น 1	ขอถูกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์
10	มาตรา 9 (5)	แฟ้มที่ 10 สิ่งพิมพ์ของหน่วยงาน	ชั้น 1	ขอถูกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์
11-12	มาตรา 9 (6)	แฟ้มที่ 11 สัญญาสัมปทาน แฟ้มที่ 12 สัญญาร่วมทุนกับเอกชน	ชั้น 1	ขอถูกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองแผนงาน/นิติการ
13-14	มาตรา 9 (7)	แฟ้มที่ 13 มติคณะรัฐมนตรี แฟ้มที่ 14 มติคณะกรรมการของ หน่วยงาน	ชั้น 2	ถูกรายละเอียดที่ฝ่ายนิติการ
15-16	มาตรา 9 (8)	แฟ้มที่ 15 ข้อมูลการประกวดราคา สอบราคาและแบบ สปร.1 แฟ้มที่ 16 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	ชั้น 2	ถูกรายละเอียดที่ฝ่ายการคลัง และวัสดุ
17	ข้อมูลอื่นๆ	แฟ้มที่ 17 ข้อมูลเพิ่มเติม	ชั้น 1	ถูกรายละเอียดที่ฝ่ายบริหาร

6) จัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (1) – (8) ของหน่วยงานครบถ้วน เป็นปัจจุบันและเก็บไว้เผยแพร่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

10. แนวโน้มและทิศทางของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

การศึกษาแนวโน้มและทิศทางของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ พบว่าแนวโน้มการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น เป็นไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและนโยบายของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการของภาคประชาชน ซึ่งพบว่าภาคประชาชนส่วนใหญ่ติดตามข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทางอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของหน่วยงาน มีการติดตามข้อมูลจากเว็บไซต์มากกว่าการเดินทางไปที่หน่วยงาน ดังนั้น การที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกวดราคา การสอบราคาหรือการจัดซื้อจัดจ้างอื่น ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานจึงเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางสังคมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมากขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานบางแห่ง โดยเฉพาะในระดับส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานผ่านช่องทางการเผยแพร่หรือสื่ออื่น ๆ อีก เช่น การเผยแพร่ผ่านวิทยุชุมชน การจัดทำรายการเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของหน่วยงานผ่านทางวิทยุ การประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ และการใช้อาสาสมัครเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงาน เป็นต้น โดยมีทิศทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

การพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ มีแนวทางดังนี้

- 1) กำหนดเป็นนโยบายสำคัญ หรือนโยบายเน้นหนักของหน่วยงานในการเร่งรัดปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง สามารถให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นรูปธรรม
- 2) จัดให้มีโครงการประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้อย่างถูกต้อง
- 3) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการเฉพาะโดยอาจแต่งตั้งบุคคล หรือคณะกรรมการประจำหน่วยงาน เพื่อบริหารงานหรือกำกับดูแลการปฏิบัติฯ
- 4) สร้างระบบจัดเก็บข้อมูล หรือสำรวจ แก๊ไข ปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูลข่าวสารราชการ ที่มีอยู่เดิม ให้สามารถทราบถึงวงจรรายการ ขั้นตอนการจัดเก็บ ส่วนงานย่อยที่จัดเก็บและสถานที่จัดเก็บ ให้สามารถค้นหา หรือหิบบใช้ได้โดยสะดวก หรือให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว
- 5) เตรียมบุคลากร สถานที่ และอุปกรณ์ เพื่อการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน สำหรับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ โดยสถานที่ ต้องเป็นสถานที่ ที่ประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาได้โดยสะดวกตามสมควร เช่น ห้องสมุด หรือห้องที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ ซึ่งหน่วยงานของรัฐมีอยู่แล้ว
- 6) จำแนกประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยจำแนกข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่หน่วยงานของรัฐครอบครองออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ต่อประชาชน โดยจำแนกได้ดังนี้

(1) จำแนกเอกสารประวัติศาสตร์ ออกจากข้อมูลข่าวสารทั้งหมด (มาตรา 26) ซึ่งหมายถึง ข้อมูลข่าวสารทั่วไปที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษา หรือข้อมูลข่าวสารที่พ้นอายุการเก็บ ได้แก่ กรณี ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีอายุการเก็บครบ 75 ปี (มาตรา 14) และข้อมูลข่าวสารทั่วไปที่มี อายุการเก็บครบ 20 ปี (มาตรา 15) ต้องส่งมอบให้แก่ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

(2) จำแนกข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามคำนิยามในมาตรา 4 เพื่อไปดำเนินการ ตามมาตรา 23 - 25 ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่น ที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึก ลักษณะเสียงของคน หรือรูปถ่าย และรวมถึงข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

(3) จำแนกข้อมูลตามวิธีเปิดเผย โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

(3.1) ข้อมูลข่าวสารที่ต้องส่งไปพิมพ์เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7)

(3.2) ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูในสถานที่ที่จัดให้บริการข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชน (มาตรา 9)

(3.3) ข้อมูลข่าวสารที่เตรียมไว้ให้บริการแก่เอกชนเป็นการเฉพาะราย (ตามมาตรา 11) คือ ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ทั้งหมด หลังจากจำแนกข้อมูลตามข้อ (1) (2) และ (3) ออกแล้ว ซึ่งหน่วยงานต้องเก็บ รักษาไว้เพื่อการปฏิบัติงานตามภารกิจ

7) จัดทำระเบียบปฏิบัติ คู่มือการให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการหรือ เอกสารคู่มือที่ส่งเสริมการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

8) ประชุมร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อพิจารณาเอกสารที่แต่ละคน ครอบครองว่ามีเอกสารอะไรบ้าง เพื่อร่วมกันจำแนกเอกสารต่าง ๆ และทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อกำหนด เป็นหลักการว่าจะนำส่งเอกสารต่าง ๆ ไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารในกรณีที่มีเอกสารนั้นเป็นเอกสารตามมาตรา 9 ซึ่งในการจำแนกเอกสารอาจใช้วิธีการดังนี้

- (1) ร่วมกันพิจารณาเอกสารที่อยู่ในหน่วยงานทั้งหมดว่ามีอะไรบ้าง
 - (2) แบ่งชนิดเอกสารเป็น 8 ชนิด ตามอนุมาตรา (1) - (8)
 - (3) หลังจากนั้นจึงร่วมกันวิเคราะห์ว่าเอกสารอะไรบ้างที่ต้องนำมาไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและจัดอยู่ในอนุมาตราใดของกฎหมาย
 - (4) จัดเข้าแฟ้มที่เตรียมไว้
 - (5) จัดทำดัชนีเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจค้นได้ด้วยตนเอง
- 9) หลังจากนั้นควรมีการส่งเอกสารมาแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเป็นประจำทุกเดือน (ถ้ามี) เพื่อให้ข้อมูลตามมาตรา 9 ที่จัดแสดงไว้ให้ประชาชนตรวจดูเป็นข้อมูลที่ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน โดยอาจกำหนดให้ทุกสำนัก/กอง ต้องมีหนังสือแจ้งส่งเอกสารให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสารทุกวันที่ 10 ของเดือนถัดไปอย่างสม่ำเสมอ หากในเดือนใดไม่มีเอกสารก็ให้สำนัก/กองแจ้งให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสารทราบว่าในเดือนนั้นไม่มี เพื่อให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของเอกสารที่มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา
- 10) พัฒนาระบบและช่องทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเป็นการส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน
 - 11) วิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ แนวโน้มการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น เป็นไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและนโยบายของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการของภาคประชาชน
 - 12) จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ และวิเคราะห์ระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารและความรู้ของหน่วยงาน

คู่มือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๙๒๗๐ ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๘๓
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๘๙๔
www.oic.go.th

พิมพ์เมื่อ : เดือนมีนาคม ๒๕๕๕

จำนวนพิมพ์ : ๘๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา

นางวนิดา สักการโกศล ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

ฝ่ายวิชาการ

ส่วนนโยบายและวิเคราะห์
ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ฝ่ายจัดพิมพ์

ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

พิมพ์ที่ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชซิ่ง จำกัด
โทรศัพท์ ๐ ๒๙๐๓ ๘๒๕๗ - ๘
โทรสาร ๐ ๒๙๒๑ ๔๕๘๗